

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Sacrorvm Ritvvm Et Caeremoniarvm

Vinitor, Gerlacus

Coloniae Agrippinae, 1656

XX. De Matutinis praesente Episcopo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9459

TITVLVS XIX.

De Completorio.

1. **S**I Episcopus Completorio inter esse, & officium facere voluerit, erit cum Cappa in choro in loco seu stalli digniori, panno aliquo, vel tapete cum puluicibus parato.

2. Officium verò ipsius erit circa hæc videlicet vt dicente Cantore *Inbe Domne benedicere*, ipse stans respondeat *Noctem quietam &c.* & post lectionem breuem *Adiutorium nostrum &c.* Deinde *Pater noster*, tum Confessionem & Absolutionem, & alia vsque ad *Deus in adiutorium &c.* inclusiue, & inchoato Psalmo sedebit.

3. Cætera omnia dicentur per Chorum & Hebdomadarium vsque ad orationem, quam ipse Episcopus cantabit & dabit benedictionem dicens *Benedicat & custodiat &c.*

4. Cum verò Episcopus præsens erit, & non faciat officium, omnia prædicta per Hebdomadarium in loco suo sicut habitu Canonicali suo ordinario indutum, obseruatis tamen reuerentiis debitis versus Episcopum. Nam ipse Hebdomadarius ad versum *Indulgentiam* in principio, & ad Versiculum *Benedicat vos &c.* in fine, inclinabit se profundè versus Episcopum antequam ea proferet.

TITVLVS XX.

De matutinis presente Episcopo.

1. **I**N matutinis, quando Episcopo placuerit officium facere, hora competenti associa-

rus à Canonicis venit ad Ecclesiam & factis orationibus ante sacramentum & altare maius, accedat ad chorum in loco suo ornato; ut supra, ubi sedebit aliquantulum, cucullo cappæ supra reducto, vel etiam cum bireto, prout magis placebit, aptatis in gyrum fimbriis cappæ per aliquem sacellanum vel Cæremoniarium, qui regulariter ipsi adesse debet, nulli autem Diaconi nec Presbyteri assistens ipsi adsunt.

2. Post modicam moram Episcopus surget, surgentibus omnibus & stans nudo capite dicit secretò versus Altare *Pater noster*, *Aue Maria* & *Credo* integrè; quibus completis signans pollice dextræ manus labia paruo signo crucis, altiori voce cantat *Domine labia mea &c.* deinde *Deus in adiutorium &c.* ad quod signat se à fronte ad pedes prout in Vespertis & sic permanet stans donec per chorum cantatum fuerit Inuitatorium cum psalmo *Venite exultemus*, genuflectens tamen ad verba *Et procidamus ante Deum* ac Hymnus, quem ipse decenter aliquo præintonante incipiet, si erit celebraturus, aliàs non.

3. Incepto primo Psalmo, sedebit, ac omnes de choro & alii ministri sedebunt. Psalmi cantabuntur à choro cantu plano & clara voce, ad versiculum *Gloria Patri* omnes se inclinabunt, ut ad Vesperas.

4. Antiphonæ per eum, cui ex consuetudine Ecclesiæ competit, præintonabuntur Canonicis, incipiendo à dignioribus gradatim. Lectiones autem octo à totidem Canonicis, incipiendo à iunioribus apud legile vidam in medio chori positum, recitabuntur, quarum septimam, & octauam, ii qui futuri sunt assistentes à lateribus Episcopi in Missa cantabunt, nona verò & ultima lectio dicetur ab ipso met Episcopo stante.

§. Fini-

am & factis ora-
tare maius, ac-
nato; vt supra,
allo cappæ supra
prout magis pla-
is cappæ per ali-
tarium, quire-
autem Diaconi;

Episcopus surget,
nudo capite dicit
, *Aue Maria* &
signans pollice
crucis, altiori
deinde *Deus in*
e à fronte ad pe-
manet stans do-
t Inuitatorium
uffectens tamen
ac Hymnus,
tonante inci-

debit, ac omnes
Psalmi canta-
lata voce, ad
inclinabunt, vt

consuetudine
Canonici
n. Lektionen
incipiendo à
medio chori
timam, & o-
res à lateribus
na verò & vlti-
opo stante.

5. Fini-

5. Finitis tribus Psalmis primi nocturni, cum
cantatur versiculus ducitur per Cæremoniarium
cum debitis reuerentiis iunior Canonico-
rum, qui est cantaturus primam lectionem ad legile
in medio chori præparatum, & sic stans expectat
donec Episcopus stans nudo capite inceperit al-
ta voce *Pater noster* &c. & illud secretò perfec-
rit vsque ad versiculum *Et ne nos* &c. & successiuò
cantauerit absolutionem *Exaudi Domine* &c. cui
responso per chorum *Amen* ipse Canonicus
stans apud legile, inclinat se profundè versus E-
piscopum, & intelligibili voce petit ab eo bene-
dictionem dicens *Iube Domne benedicere, & non*
Domine ad quem sic inclinatum permanentem
Episcopus conuersus benedicens respondet
stans, *Benedictione perpetua* & responso à cho-
ro *Amen* Episcopus sedet cooperto capite, ap-
tatis in gyrum simbriis cappæ & pariter omnes
sedent.

6. Canonicus verò incipit & prosequitur suam
lectionem altiori voce distinctè, & modestè, in
tono competenti. Qua finita, cum dicit *Tu autem*
Domine, genuflectit solus versus Altare. Tum sur-
gens, facta profunda reuerentià Episcopo, qui
versus eum facit signum Crucis redit ad locum
suum non osculando manum Episcopi. Sed si for-
tè non essent Canonici qui cantarent, oscula-
rentur manum Episcopi & ab eo postea bene-
dicerentur sicut Canonici & genuflecterent al-
tari.

7. Idem per omnia facit secundus, ac tertius
Canonicus & alii in secundo & tertio Nocturno
cantantur lectiones & idem obseruatur per Epi-
scopum quoad absolutiones & benedictiones, &
alia quæ occurrunt, dum psalmi, & lectiones
cantantur quod in primo Nocturno seruatum
fuit

fuit, hoc tantum excepto, quod ad primam, quartam & septimam benedictiones Episcopus stat, prout stetit cantans absolutiones, ad alias verò sedet.

8. Cum cantatur per Canonicum textus Evangelii pro septima lectione, Episcopus & omnes alii stant nudo capite, donec dicatur per dictum Canonicum *Et reliqua* & incepta Homilia, sedent. Ipse autem Canonicus non debet recitando textum Evangelii librum, nec seipsum signare, nec manus iunctas tenere, sed super libro prout in aliis lectionibus. Ad octavam benedictionem Episcopus sedens benedicit ut supra.

9. Nonam lectionem Episcopus stans nudo capite cantat versa facie ad Altare; ad quem accedunt duo Diaconi in habitu choralis, & duo ministri de candela & libro, Episcopus verò, si non aderit in Choro maior se, stans ut supra, dicit cantando versus *Altare Iube Domine benedicere* & non *Domine*, cui absolute per Chorum responderetur *Amen*. Et dum Episcopus suam cantat lectionem, omnes pro eius reverentia stant nudo capite. Qua finita Episcopus profundè se inclinans versus Altare dicit *Tu autem Domine &c.* & responso per Chorum *Deo gratias*, accedit cum debitis reverentiis præintonator ante Episcopum, & præintonat ei *Te Deum*. Quo repetito per Episcopum memoriter, vel ex libro prout placuerit, Chorus illud prosequitur cui & Organum intermisceri poterit, dum modo Versiculus *Te ergo quesumus &c.* exprimitur voce clara.

Qui Versiculus dum cantatur, Episcopus, & omnes alii genua flectunt, in locis suis.